

COLABORAREA ACADEMICIANULUI GHEORGHE MARINESCU CU PERSONALITĂȚI DE PRESTIGIU ALE MEDICINII VETERINARE

Dumitru CURCĂ¹
curca_fiziopat@yahoo.com

ABSTRACT: Acad. Gh. Marinescu collaborated with a pleiad of international and Romanian specialists in varied domains of science and technique, amongst which prestigious personalities of the veterinarian medicine of Romania: Acad. Prof. Ioan Athanasiu (1868–1926), one of the initiators of the electromyographic and electrophotographic researches dedicated to the problem of neuromuscular energy, and the plethysmographic, galvanometric and ergographical researches in myasthenia, the ones concerning the alteration of the muscular tonus in Parkinson disease, all these investigations being made together with Acad. Gh. Marinescu. In 1906, I. Athanasiu contributed, together with I. Cantacuzino, to the establishment of the “*Biological Gatherings*” (later *The Biology Society*) in Bucharest. Acad. Prof. Radu I. Vlădescu (1886–1964), whose biochemical researches concerning the muscular contraction were especially appreciated by savants I. Athanasiu and Gh. Marinescu, that referred to his work when writing the paper concerning the nature of the forces that act upon the muscles in Parkinson’s disease. Prof. Paul Riegler (1867–1936), that starting with 1895 until 1910 worked in the Department of Study of Infectious Diseases of Animals in The Pathology and Bacteriology Institute founded and directed by Prof. Victor Babeș. And as the Vice-president and then President of the Biology Society, as Vice-president in the Medical Academy, in the Romanian Royal Society of Medicine History, he collaborated both with human medical doctors and with biologists. Also, it is worth mentioning the collaboration with specialists of veterinary epidemiology,

---

1 Prof. univ. dr., Facultatea de Medicină Veterinară din București; membru asociat al Diviziei de Istoria Științei a CRIFST al Academiei Române.

especially with Prof. Constantin Motaș (1869–1931) and Acad. Prof. Alexandru Ciucă (1880–1972), but also the collaboration with specialists in animal husbandry, in animal genetics and experimental, especially with: Prof. Constantin N. Vasilescu (1854–1902), Prof. G. K. Constantinescu (1888–1950), Acad. Prof. Nicolae Teodoreanu (1885–1977).

The collaboration in the Medicine Academy especially with: Acad. Prof. Alexandru Ciucă (1880–1972), Acad. Prof. Gheorghe Udrișchi (1867–1958), Prof. Ion Poenaru (1868–1939), Prof. Grigore Slavu (1879–1960).

KEYWORD: Gh. Marinescu, collaborated, personalities, veterinarian medicine

Pentru înțelegerea fenomenelor biologice, cu atât mai mult ale celor medicale, precum și pentru elaborarea vastei sale opere științifice, de-a lungul vieții sale, Acad. Gh. Marinescu a colaborat cu o pleiadă de specialiști din cele mai variate domenii ale științei și tehnicii românești și internaționale. A avut o strânsă legătură de colaborare pe tărâm profesional-științific cât și de natură sentimentală, cu numeroși medici veterinari, care lucrau la acea vreme în nou înființatele institute de cercetare ca: Institutul de Patologie și Bacteriologie din București, fondat în anul 1887 și condus de Prof. V. Babeș; Institutul de Fiziologie fondat în anul 1892 și condus de Alexandru Vitzu; Institutul de Seruri și Vaccinuri construit între anii 1909–1911 și condus de prof. Paul Riegler; Laboratorul de Medicină Experimentală înființat în anul 1901 și condus de Prof. I. Cantacuzino, fondând apoi în anul 1921 Institutul de seruri și vaccinuri „Dr. Cantacuzino”; precum și în cadrul societăților științifice din acea vreme: „*Reuniunea biologică*” fondată în anul 1906, de I. Cantacuzino și I. Athanasiu, care a devenit ulterior „*Societatea de Biologie*” cu filiale la București, Cluj și Iași (cu statut de filială a Societății de Biologie din Paris); Societatea regală română de Istoria Medicinii (întemeiată de Victor Gomoiu în anul 1929); Academiei de Medicină fondată în 1935 la propunerea lui Daniel Danelopolu; Societatea de Medicină Veterinară fondată în anul 1871 etc.

Institutul de Patologie și Bacteriologie din București, cel mai vechi institut științific medical din România, fondat de Victor Babeș la 28 aprilie 1887, unde a funcționat până în anul 1899, când s-a mutat în noua sa locație din Splaiul Independenței.

Institutul de Patologie și Bacteriologie a fost conceput ca o școală practică superioară pentru toți specialiștii din domeniul sanitar uman și veterinar (6), un institut medical complex asemenea Institutului Pasteur de la Paris, având secții de:

– Secția I-a, pentru „*cercetarea bolilor infecțioase la om*”, denumită ulterior „secția de bacteriologie și anatomie patologică” unde o perioadă a lucrat Gh. Marinescu;

– Secția a II-a pentru „*cercetarea bolilor infecțioase ale animalelor*”, condusă succesiv de medicii veterinari: dr. Constantin Starcovici; dr. I. Șt. Furtună și dr. P. Riegler;

– Secția a III-a de „*chimie patologică și biologică*”, condusă de Aurel Babeș (fratele lui Victor Babeș), doctor în chimie, fost elev al lui Bunsen, la Heidelberg;

– Secția a IV-a pentru „*tratamentul antirabic*”, condusă de doctorul Emil Pușcaru.

Ulterior Institutul de Patologie și Bacteriologie a fost structurat pe următoarele secții:

- anatomie patologică;
- bacteriologie;
- vaccinare antirabică;
- patologie veterinară;
- serologie și chimie.

În timp, o parte din aceste domenii au fost preluate de alte instituții, apărute ulterior, având ca model Institutul „Victor Babeș”: Institutul Cantacuzino, Institutul de Igiena și Sănătate Publică, Institutul de Virusologie, Institutul Pasteur.

Datorită importanței contribuțiilor aduse la promovarea științelor medicale în domenii complexe ca: anatomia patologică, bacteriologia, virusologia, imunologia, igiena, patologia comparată și chiar istoria medicinei, renumele “Institutului de Patologie și Bacteriologie” condus de dr. Victor Babeș a depășit în scurt timp granițele țării. Institutul a fost capabil să satisfacă cerințe medicale stringente ale epocii: profilaxia bolilor contagioase, combaterea turbării, asigurarea metodelor de control și testare spre a se furniza apa potabilă curată pentru locuitorii Bucureștilor, prevenirea și tratarea unor boli ale animalelor.

Colaborarea Acad. Gh. Marinescu cu Prof. Ioan Athanasiu.

La 20 aprilie 1868 se naște în satul Sascut, județul Bacău, unul dintre întemeietorii fiziologiei moderne românești, profesorul Ioan Athanasiu. Șaptesprezece ani mai târziu, în octombrie 1885, tânărul Athanasiu era admis ca bursier la Școala Superioară de Medicină Veterinară din București, pe care a absolvit-o în decembrie 1890. La sfârșitul secolului XIX obține prin concurs o bursă în Franța, pentru specializare în domeniul Fiziologiei (11). Prin urmare, în perioada ianuarie 1895–octombrie 1898, va lucra în laboratoarele din cadrul Facultății de Medicină din Paris și la Collège de France, conduse de Charles Richet, **Étienne-Jules Marey** și Mathias-Marie Duval. Activitatea va fi continuată cu un stagiu în Germania (la Bonn), în laboratorul profesorului E. Pflüger.

La întoarcerea în țară în octombrie 1898, medicul veterinar Athanasiu va ocupa funcția de profesor suplinitor la Catedra de Fiziologie și Biologie, ulterior primind funcția de profesor titular al acestei catedre.

Renumele pe care și-l creează prin activitatea desfășurată atrage atenția lui E.J. Marey. Acesta îl invită în Franța unde i se oferă postul de subdirector al Institutului Internațional de Fiziologie Marey, aici va lucra între anii 1902–1905.

În anul 1905 I. Athanasiu publică în *Lucrările Institutului Marey*, în limba franceză, o lucrare de sinteză, intitulată „Méthode graphique”, lucrare care l-a interesat în mod deosebit pe Gh. Marinescu, care a constituit punctul de plecare al unor colaborări științifice comune.

În anul 1905, Ioan Athanasiu își dă demisia din funcția de subdirector al Institutului Marey și se întoarce în țară, la solicitarea ministrului Instrucțiunii Publice, Spiru Haret precum și la stăruințele profesorilor Dimitrie Voinov, Gheorghe Marinescu și Paul Riegler. Aici va ocupa prin concurs postul de profesor la Catedra de Fiziologie de la Facultatea de Științe a Universității din București, rămasă vacantă după moartea profesorului Alexandru Vitzu.

În paralel, profesorul a desfășurat activitate didactică și la Catedra de Fiziologie de la Școala Superioară de Medicină Veterinară (devenită ulterior, în anul 1921, Facultate de Medicină Veterinară). A îndeplinit funcția de director al Școlii Superioare de Medicină Veterinară din București (1907–1910). De asemenea, a fost ales rector al Universității din București în perioada 1915–1920.

De-a lungul anilor de activitate didactică, prin orele de practică și teorie oferite, profesorul Athanasiu a contribuit la formarea unor viitori medici de renume internațional.

Un exemplu îl constituie profesorul Gheorghe Marinescu – remarcabil neurolog român, care subliniază munca deosebită, sacrificiile mentorului său Ioan Athanasiu, care în condiții improprii, se străduia să ofere cursuri de o calitate deosebită. Imparțial, conștiincios, obiectiv, dedicând multe ore de muncă cursurilor și demonstrațiilor, Ioan Athanasiu oferea întotdeauna informații avizate, clare și simplu exprimate.

Prima colaborare științifică a lui I. Athanasiu cu Gh. Marinescu s-a referit la cercetările ergografice, miometrice, mioelectrice, cardiografice și pletismografice în miastenie, rezultate ce au fost comunicate la sesiunea Reuniunii biologice din 03.12. 1914, lucrare ce a fost publicată publicată apoi în *Comptes rendus des séances de la Société de Biologie*, Paris, 1915 (1).

A urmat lucrarea privind cercetări pletismografice, cardiografice și histologice în miastenie, comunicată la 24 iunie 1915 la sesiunea Reuniunii biologice (Fig. 6), lucrare ce a fost publicată publicată apoi în *Comptes rendus des séances de la Société de Biologie*, Paris, 1915 (2)

Din extrasele lurărilor enunțate rezultă importanța deosebită a datelor prezentate pentru înțelegerea tulburărilor din miastenie, atât al pletismogramei, cât și a modificărilor histologice.

Cu toate că, în Europa se desfășurau ostilitățile primei conflagrații mondiale, la care România s-a declarat neutră până în august 1916, activitatea în general și în special cea științifică, se desfășurau în mod corespunzător, astfel la sesiunea Reuniunii biologice din 4 februarie 1916, I. Athanasiu și Gh. Marinescu comunică lucrarea referitoare la cercetările pletismografice și galvanometrice în miastenie (Fig. 9), ce a fost publicată la Paris în 1916, în *Comptes rendus des séances de la Société de Biologie* (3).

Alături de activitatea didactică, publicarea de cărți și articole, profesorul Athanasiu a avut și alte importante contribuții în cercetarea științifică de specialitate concretizate la **întemeierea în anul 1906**, a „*Reuniunii biologice*”, care a devenit ulterior *Societatea de Biologie* (4), cu filiale la București, Cluj și Iași (cu statut de filială a Societății de Biologie din Paris).

Acestui eveniment i se adaugă înființarea revistei științifice „*Archives de Biologie*”, considerată de contemporani a doua mare revistă medicală românească în mișcarea științifică internațională.

Reuniunea Biologică din București, în anul 1906, la înființare a avut 30 membri titulari (Tabelul 1) și 8 membri corespondenți (Tabelul 2). În anul 1912 numărul membrilor titulari este 37 (bold – medici veterinar)

Tabelul nr. 1

Lista membrilor titulari ai *Reuniunii Biologice*

Nr. crt.	Nume și prenume	Nr. crt.	Nume și prenume
1.	Antipa G.	20.	Mironescu T.
2.	Athanasiu I.	21.	Motaș C.
3.	Babeș V.	22.	Nicolau Șt.
4.	Bruckner I.	23.	Obregia Al.
5.	Bușilă V.	24.	Ostrogovich A.
6.	Cantacuzino I.	25.	Parhon C.
7.	Călugăreanu D.	26.	Paulescu N.
8.	Ciucă Al.	27.	Petrescu G.
9.	Ciucă M.	28.	Popovici-Bârnoșanu A.
10.	Danielopolu D.	29.	Proca G.
11.	Gălășescu P.	30.	Rainer Fr.
12.	Goldștein M.	31.	Riegler P.
13.	Grădinescu A.	32.	Slătineanu A.
14.	Grințescu I.	33.	Sion V.
15.	Iacobson G.	34.	Solacolu
16.	Ionescu D.	35.	Tatușescu
17.	Irimescu S.	36.	Teodorescu E.
18.	Marinescu Gh.	37.	Voinov D.
19.	Minea I.		

Tabelul nr. 2

Lista membrilor corespondenți la înființare au fost 8, iar în anul 1912 au fost 11 membri.

1.	Baroni V.	9.	Riegler E.
2.	Borcea I.	10.	Scriban I.A.
3.	Botezat	11.	Sacor G.
4.	Călinescu I.		
5.	Gorășcu C.		
6.	Hurmuzachi C.		
7.	Juvara E.		
8.	Manicotide		

În anul 1911 profesorul Ioan Athanasiu devine membru corespondent al Academiei Române.

În expunerea asupra activității științifice a Profesorului Ioan Athanasiu, prezentată de către Acad. Gh. Marinescu din însărcinarea Societății de Științe la Academia Română, se arată că: „acesta este fiziologul nostru cel mai de seamă, care a ridicat studiul fiziologiei la un nivel necunoscut până astăzi în țara noastră – motiv pentru care Societatea de Științe și-a făcut o adevărată datorie de a-l propune ca membru corespondent al Academiei”. Concomitent, Ioan Athanasiu este decorat de către Statul Francez cu „Legiunea de onoare”.

În 1917 fondează, la Iași, revista „*Renașterea Română*” pe care o conduce până în 1921, când apariția acesteia încetează din lipsa fondurilor.

Pe 15 februarie 1920 este ales președinte al Asociației Generale a Medicilor Veterinari din România, funcție pe care însă o refuză. Renumitul fiziolog își va continua începând cu anul 1921 până în 1923, cercetările în Franța (Institutul Marey) și Olanda (laboratorul Einthoven din Leiden). Trei ani mai târziu, profesorul înceta din viață, la 20 iulie 1926.

Ultima lucrare științifică a lui Ioan Athanasiu asupra energiei nervoase, intitulată: „Răspuns D-lui Sybil Cooper și E. D. Adrian”, redactată în limba engleză a apărut după 16 luni de la moartea sa, în revista „*The Journal of Physiology*”, manuscrisul a fost găsit în arhivă și apoi trimis la redacție de bunul său prieten Gh. Marinescu (14).

În anul 1968, în cadrul Simpozionului prilejuit de Centenarul nașterii profesorului Ioan Athanasiu, patronat de Academia Română, sub auspiciile UNESCO, profesorul dr. N. Varachiu, a prezentat lucrarea “Viața și personalitatea profesorului Ioan Athanasiu”.

Se adăuga astfel, post-mortem, o altă dovadă a aprecierii față de cel care a oferit: „**un model de muncă personală, de conștiinciozitate, de claritate și obiectivitate**” (Acad. Gheorghe Marinescu).

Colaborarea acad. Gheorghe Marinescu cu prof. Radu Vlădescu

Radu Vlădescu s-a născut la 27 aprilie 1886, în comuna Sibiciul de Sus, județul Buzău. După terminarea școlii primare din localitatea natală, se înscrie la liceul din Buzău. Termină în chip strălucit liceul în anul 1904, se înscrie apoi la Școala Superioară de Medicină Veterinară din București, pe care o absolvă în anul 1911. Radu Vlădescu este numit preparator încă din anul 1908, la Catedra de Chimie a profesorului Aurel Babeș (fratele lui Victor Babeș). Remarcat din cursul anilor studenției de către marele fiziolog Ioan Athanasiu, îl sfătuit să se înscrie la Facultatea de Fizico-Chimice

a Universității din București, pe care o absolvă în anul 1918 (11). Capătă după aceea o bursă în străinătate pentru a-și continua studiile la Paris, în cadrul Institutului Pasteur, sub conducerea renumitului chimist Gabriel Bertrand. Contactul cu laboratorul marelui savant Gabriel Bertrand este hotărâtor pentru viitorul tânărului român.

După susținerea dizertației în anul 1921, lucrare de răsunset, la Sorbona: „Recherches sur la présence et le rôle du zinc chez les animaux” (Fig. 11), având în comise ca président: MM. Gabriel Bertrand, Examineurs: Jean Perrin et Maurice Javillier, se întoarce în țară, cu toate ofertele primite de a rămâne la Paris.

Revenit în țară, este numit pe rând, conferențiar la Facultatea de Științe, profesor suplinitor la Facultatea de Medicină din București, și apoi profesor la Facultatea de Medicină Veterinară în anul 1923, unde funcționează continuu timp de 30 de ani. Aici inițiază imediat organizarea unui laborator de chimie biologică, primul de acest gen din țară, la acea vreme.

Mulți oameni de știință vizitau pe profesorul Radu Vlădescu pentru lămurirea unor probleme de specialitate sau însușirea noilor tehnici de lucru. Dintre aceștia amintim numai pe savantul Acad. prof. Gheorghe Marinescu, care avea o caldă afecțiune și o stimă deosebită pentru profesorul Radu Vlădescu.

Meritele deosebite acumulate în decursul anilor de muncă i-au fost recunoscute de diferite societăți științifice. A fost membru al Academiei de Medicină din Paris, membru al Academiei de Medicină Veterinară din Franța. Din anul 1953 membru corespondent al Academiei R. P. Române, ca apoi din anul 1955 membru titular.

Este primul din țară care atrage atenția asupra importanței controlului igienic al laptelui. Stabilește o micrometodă pentru analiza completă a laptelui, pe un volum foarte redus, ceea ce prezintă un interes deosebit pentru cercetarea funcției și metabolismului glandei mamare, mai ales în cazul animalelor de laborator (șobolan și cobai).

De asemenea, demonstrează că modificările compoziției lichidelor biologice depind în cea mai mare măsură de influența factorilor de mediu și alimentație, astfel analiza chimică a acestora putând constitui un mijloc sigur și rapid pentru recunoașterea deficiențelor. Astfel, la vacile ale căror rații alimentare care au dezechilibre ale raportului Ca/P, cu hipocalcemie, determină acidifierea urinei, cu apariția acidului fosforic, care în mod normal nu se întâlnește în urina bovinelor. Această deficiență poate

avea rezultate nefavorabile pentru animale în perioada lactației ce este surprinsă ușor prin dozarea fosfaților urinari.

Într-un studiu care părea îndrăzneț la acea vreme (1920) emite ipoteza că, energia contracției musculare se datorește travaliului provocat de conținutul glucozei din țesuturi. Această teorie, care întrunește sufragiile a numeroși oameni de știință, este mai cuprinzătoare decât teoria chimică și scoate în evidență rolul de precursor al profesorului Radu Vlădescu în problema surselor energetice ale transformărilor fizico-chimice din țesuturi.

Cunoștințele deosebite ale profesorului Radu Vlădescu în problema contracției musculare au fost apreciate în mod deosebit de savanții Ioan Athanasiu și Gh. Marinescu, care au recurs la lucrările sale cu ocazia întocmirii memoriului cu privire la natura forțelor care acționează în mușchii bolnavilor de Parkinson.

Colaborarea acad. Gheorghe Marinescu cu prof. Paul Riegler.

Prof. Paul Riegler (1867–1936), urmat cursurile Școlii superioare de Medicină Veterinară (1885–1893), unde apoi a fost șef de lucrări, la Clinica de boli contagioase, iar din anul 1900, ocupând prin concurs, Catedra nou înființată de Microbiologie și Anatomie Patologică, pe care o deține până la moartea sa (10,12).

Din anul 1895 până în 1910, este și preparator, apoi asistent, șef de lucrări la Secția de bacteriologie, apoi ca șef de secție în cadrul Institutului de Patologie și Bacteriologie condus de Victor Babeș. Fondator al Institutul de seruri și vaccinuri „Pasteur” 1910–1911, și director timp de 25 de ani, până la moartea sa.

Prof. Paul Riegler a fost membru al unor societăți științifice:

– Membru fondator și de mai multe ori Vice-președinte și Președinte al Societății de Biologie. Ca președinte al societății, P. Riegler a creat cu adevărat o „atmosferă stimulatorie și antrenantă”;

– Vicepreședinte la Academia de Medicină;

– Vicepreședinte la Societatea regală română de Istoria Medicinii (întemeiată de Victor Gomoiu în 1929);

– Membru la Société de pathologie comparée de la Paris;

– Vicepreședinte la Asociația generală a Medicilor Veterinari;

– Președinte al Societății de Medicină Veterinară.

Prof. P. Riegler în Institutul de Patologie și Bacteriologie condus de Profesorul V. Babeș a colaborat îndeaproape cu marele savant la prepararea

serurilor și vaccinurilor, la stabilirea diagnosticului diferitelor maladii la om și animale.

În cadrul Institutului de Seruri și Vaccinuri „Pasteur” din București, fondat de Paul Riegler, a condus prepararea maleinei și tuberculinei, primele substanțe biologice ieșite din laboratoarele românești, iar din 1911 prepară serum anticarbonos, antitetanic, antidifteric și antivariolic în cantități mari, cu ajutorul acestor seruri aduce un aport neprecupețit populației țării, precum și armatei române în campania din 1913 și războiul din 1916–1919, când împreună cu Profesorul Ion Cantacuzino și cu valoroși colaboratori ai Institutului „Cantacuzino” și Institutului „Pasteur” unite, în refugiu, în Moldova, au desfășurat o activitate imensă (7).

În laboratorul său, alături de seruri destinate teraputeiceei unor maladii la om, Prof. Riegler, începuse prepararea de seruri pentru teraputeica veterinară încă din 1902 iar tehnicile puse la punct de Prof. Riegler în prepararea și controlul serului *antirujetic* (1904); ser și virus-vaccin *variolic-ovin*; vaccinul *contra variolei*; sunt cele mai reușite, isbutind astfel să creeze o meritată faimă, care să aducă încredere generală în produsele biologice ale Inst. Pasteur (10).

Acad. Gh. Marinescu a rostit la comemorarea Prof. P. Riegler la Academia de Medicină următoarele:

„Muncitor tenace și fără răgaz, energic la nevoie, modest, binevoitor, și cordial cu elevii și colaboratorii, făcând întotdeauna abnegație de sine, abnegația mergând până la sacrificiu. Prof. Paul Riegler poate servi ca exemplu pentru generațiile viitoare, de valoarea unui caracter moral superior și a unei activități științifice, care a reunit în aceeași persoană preocupări pentru medicina umană și veterinară”.

Colaborarea acad. Gheorghe Marinescu cu specialiștii ai epidemiologiei veterinare

Alături de profesorii: P. Riegler și Al. Ciucă, prof. C. Motaș a făcut parte din echipa care a preparat vaccinul antiholerice cu care s-a realizat în 1913 Marea experiență epidemiologică românească de vaccinare anti-holerice în plin focar de boală, acțiune realizată de prof. I. Cantacuzino și discipolii săi.

Amintim că prof. Motaș a făcut parte din fondatorii *Reuniunii Biologice* române cu filiale la București, Iași și Cluj, care apoi s-au transformat în Societatea de biologice afiliată aceleia de la Paris.

Împrejurările i-au fost favorabile: prof. C. Montăș ucenicit doi ani, deși era șef de lucrări, atît pe lîngă exigentul profesor Constantin Gavrilescu de la disciplina de Anatomie și Histologie, cît și în laboratorul prof. Alex. Obreja, marele neurolog și organizator.

În Institutul condus de Victor Babeș, pe care-i frecventa, avea posibilitatea de a discuta problemele și obiectivele de cercetare cu cei patru șefi de secție – distinși medici veterinari, ca inspectorul C. Starcovici (cărui se datorește lămurirea problemei babesiozei bovine în România); învățatul I. St. Furtună, prof. P. Riegler, alături de al patrulea – viitorul savant de renume mondial Gh. Marinescu – neurolog. Contactul cu frații Aurel și Victor Babeș și, mai tîrziu, cu Ion Cantacuzino au contribuit la formarea orientării științifice a lui C. S. Motaș, care încă din anul 1908 a obținut rezultate deosebite în domeniul piroplasmozelor (9).

Colaborarea acad. Gheorghe Marinescu cu personalități ale zootehniei și geneticii animale: Prof. Constantin N. Vasilescu, Prof. Nicolae Filip, Prof. G. K. Constantinescu, Acad. Prof. Nicolae Teodoreanu

Colaborarea acad. Gh. Marinescu cu prof. Constantin N. Vasilescu (1854–1902) care a absolvit Școala de medicină veterinară în anul 1878, după care activează în domeniul zootehnic în județele Dolj-Jiu pînă în 1883. Între anii 1884–1887, se specializează în acest domeniu în Franța, la Prof. Baron, și apoi în Ungaria, la herghelia Mezöhegyes.

Întors în țară, își reia activitatea, unde depune multă pasiune pentru creșterea animalelor, recomandând măsuri pentru selecția vacilor pentru producția de lapte, ameliorarea oilor de rasă Țigaie, prin încrucișarea cu rasa Merinos și stimularea inițiativei particulare pentru creșterea porcilor, iar în domeniul creșterii cailor, propune intervenția directă a statului.

În anul 1888 ocupă prin concurs postul de profesor la catedra Zootehnie, Igienă și Agronomie de la Școala Superioară de Medicină Veterinară. Lucrarea cea mai importantă efectuată de Prof. C.N. Vasilescu a fost de genetică, legată de modul de transmitere ereditară a caracterului de monodactilie (sindactilie) la porc (5). Fenomenul îl observase încă din perioada când lucra în județul Dolj, 1878–1883. A încercat să colaboreze pe această temă cu prof. Baron de la Alfort-Franța, dar animalele trimise în anul 1891 au murit pe drum.

În România, prof. C. N. Vasilescu începuse singur experimentele în anul 1889, astfel a reușit să obțină la a 10-a generație de porci, cinci

purcei de la o scroafă, toți monodactili, adică obține în câțiva ani exemplare homozigote, ce manifestau sindactilia. Anomalia constă în fuziunea celor două degete de la toate membrele, îngreunând deplasarea datorită durerilor provocate în timpul mersului.

Sub conducerea prof. C.N. Vasilescu au fost elaborate mai multe teze pentru obținerea titlului de medic veterinar, printre care o cităm pe cea întocmită de Ion Zamfirescu în anul 1895, intitulată „*Hereditatea normală și patologică*”. După decesul prematur al prof. C. N.Vasilescu, la conducerea disciplinei de zootehniei a venit prof. N. Filip (1864–1922).

Colaborarea cu prof. G. K. Constantinescu (1888–1950), din cadrul *Laboratorului de biologie*, al Institutului Național Zootehnic înființat în anul 1930, al cărui șef era prof. G.K. Constantinescu, a funcționat un laborator special de *genetică experimentală* (primul laborator de acest gen din țară), în care el urmărea mecanismul eredității și promovarea de mutații prin excitanți exteriori la muscușita *Drosophilla melanogaster* (11,13).

Laboratorul de genetică experimentală era vizitat în permanență de diferite personalități ale științelor biologice și celor medicale românești: acad. Gh. Marinescu, acad. C.I. Parhon etc., care se consultau periodic cu prof. G. K. Constantinescu pentru descifrarea unor probleme de ereditate patologică sau de altă natură la om (14).

Colaborarea cu acad. prof. Nicolae Teodoreanu (n. 17.08.1889, Rădești-Olt-d. 19.03. 1977, București), a fost medic veterinar român, membru corespondent al Academiei Române, din anul 1952.

Teodoreanu N. a fost specialist în domeniul creșterii animalelor și al geneticii animale. După ce a absolvit Școala superioară de medicină veterinară din București, în anul 1912, face un stagiu de specializare în Germania la profesorul Kronacher de la Hanovra, unde-și susține în anul 1922 teza de doctorat, a căror rezultate sunt citate în tratatele lui Kronacher, precum și în „*Genetica porcului*” a lui Buchanan Smith din 1936, și în tratatul privind creșterea suinelor editat de J. Schmidt, C.V.Patow și J. Kliesch din 1949.

În anul 1925 a fost numit Directorul Oieriei Palas-Constanța, aici a organizat un laborator de cercetari, axat printre altele și pe lucrări de craniologie și craniometrie, ce au ajuns renumite în țară și în străinătate.

Laboratorul de cercetări organizat în cadrul Oieriei de la Palas-Constanța de Nicolae Teodoreanu, este vizitat în anul 1935 de către acad. Gh. Marinescu, iar în anul 1947 de către savantul endocrinolog Constantin I. Parhon. A fost vizitat și de savanți străini ca: Hammond din Anglia,

Malthère din Franța, Vetulan din Polonia, Klebarov din Bulgaria și alții (14).

Colaborarea medicilor umani și în special a lui Gheorghe Marinescu cu personalități ale medicinei veterinare în cadrul Academiei de Medicină

Academia de Științe Medicale fondată la 17 aprilie 1935, când camelele legiuitoare ale României au votat în ședința din 11 și 12 aprilie 1935, legea prin care se înființa *Academia de Medicină* (promulgată prin Decretul Regal nr. 1076 din același an și publicată în Monitorul Oficial) ca instituție de specialitate, „deosebită de Academia Română – înaltă instituție”.

Expunerea de motive la această lege a fost făcută de primul președinte al Academiei de Medicină – Prof. Daniel Danielopolu, iar existența ei în timp, a exprimat nevoia societății românești de a dispune de un for medical academic, de un corp profesional de elită, constituit din personalități recunoscute pentru contribuția lor la dezvoltarea aspectelor teoretice și practice ale biomedicinii, medicinei clinice, sănătății publice, disciplinelor farmaceutice ori ale tehnologiilor medicale.

Din Anuarul medical al României, apărut în Editura Aesculap, București, 1938, menționează în cadrul *Academiei de Medicină*, profesorii de la Facultatea de Medicină Veterinară din București, care făceau parte din următoarele comisii de specialitate:

- *Comisia gușei endemice*: profesor dr. Alexandru Ciucă;
- *Comisia permanentă a diviziunii științifice*: profesor dr. Alexandru Ciucă;

Al. Ciucă a activat în ambianța creatoare a Institutului de Patologie și Bacteriologie, condus de Victor Babeș, apoi în Laboratorul de Medicină Experimentală înființat în anul 1901 de prof. Ioan Cantacuzino. Aici într-o comunitate științifică și de lucru de mare dinamism inovator, alături de alți valoroși creatori din biomedicina românească, între care Al. Slătineanu, D. Danielopolu, N. Gh. Lupu, C. Ionescu-Mihăești, fratele său mai mic – Mihai Ciucă ș.a. (11).

- *Comisia militară*: prof.dr. Gh. Udrischi;

– *Comisia științifice: psihice, chimice și naturale*: profesor dr. Alexandru Ciucă; Profesor dr. Ion D. Poenaru; Profesor dr. Grigore Slavu; Profesor dr. Radu Vlădescu

Acad. profesor Ion Ciurea de la Facultatea de Medicină Veterinară eminent parazitolog (7), a fost ales membru titular al *Academiei Naturaliștilor*

„Leopoldino-Carolinae” din Halle (1939), în locul rămas vacant prin decesul (1938) a prof. Gh. Marinescu.

Bibliografie:

- [1] Athanasiu J. et G. Marinesco, „Recherche ergographiques, myothermiques, myoélectriques, cardiographiques et pléthysmo-graphiques dans la Myasthénie”, Paris, 1915. *Extrait des Comptes rendus des séances de la Société de Biologie*. Séance de la Réunion biologique de Bucarest du 3 Décembre 1914, t. LXXVII, p. 575.
- [2] Athanasiu J. et G. Marinesco, „Recherches pléthysmo-graphiques, cardiographiques et hisiologiques dans la myasthénie, Paris, 1915 (L. Maretheux, impr.), *Extrait des Comptes rendus des séances de la Société de Biologie*. Séance de la Réunion biologique de Bucarest du 24 Juin 1915, t. LXXVII, p. 472.
- [3] Athanasiu J. et G. Marinesco, „Recherches pléthysmo-graphiques et galvanométriques dans la myasthénie. Discordance circulatoire entre les deux bras, Paris, 1916 (L. Maretheux, impr.), *Extrait des Comptes rendus des séances de la Société de Biologie*. Séance de la Réunion biologique de Bucarest du 4 Février 1916, tome LXXIX, p. 545.
- [4] Athanasiu, Ioan, „Reuniunea Biologică din București. *Dare de seamă pe anii 1907–1912*”, de I. Athanasiu secretar general, Tip. Curții Regale, F. Göbl Fii, 1913, 23 p.
- [5] Curcă, Dumitru, „First observations on monodactylism (sindactylism) in swine made by Professor C.N. Vasilescu between 1890–1894”, *31th International Congress on the History of Veterinary Medicine*, 6–10 September, 2000, Brno, Czech Republic, Book of abstracts, pp. 64–65.
- [6] Curcă, Dumitru, „The Romanian Scientist-Prof. Victor Babeș”, *Historia Medicinae Veterinariae*, 27, 5–6, 2002, pp. 333–347.
- [7] Curcă D., Ioana Cristina Andronie, V. Andronie, „Romanian priorities in control and eradication of epizootic diseases in veterinary medicine”, *The 32nd Congress on the History of Veterinary Medicine*, 15–19 August, 2001, Oslo, Norway, Abstracts, pp. 20–21.
- [8] Ioan, Dumitru și Marinescu, Nicolae, *Istoricul învățământului sanitar militar în România*, Tiografia „Ion C. Văcărescu”, București, 1935.
- [9] Motaș, S. Constantin, Piropasmoze. *Arhiva Veterinară*, București, vol. V, nr. 6, 1908, pp. 350–359.
- [10] Poenaru, Ion (coordonator), *75 de ani de la întemeierea învățământului medicinei veterinare în România*, 1856–1931, Tipografia Cultura, București, 1931.
- [11] Rigani, Anastrasie (coordonator), *Personalități din trecutul medicinei veterinare*, Vol. I, Societatea de Medicină Veterinară, București, 1987.

- [12] Simionescu, Constantin și Moroșanu Nicolae, *Pagini din trecutul medicinei veterinare românești*, Editura Ceres, București, 1984.
- [13] Stancu, Ion, *Reprezentanți de seamă ai medicinei veterinare românești (1856–2001)*, Editura Coral Sanivet, București, 2002.
- [14] Tomescu, Vasile și Ion M. Gavrilă, *Momente și personalități din trecutul științei veterinare mondiale* (interferențe cu medicina umană), Editura Ceres, București, 1983.